

Zakon o sredstvima za ishranu bilja

Zakon je objavljen u "Službenom listu RCG", br. 48/2007 i "Službenom listu CG", br. 76/2008, 40/2011 - drugi zakon, 30/2017 i 43/2018.

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi za proizvodnju, promet, karakteristike i primjenu sredstava za ishranu bilja, kao i druga pitanja od značaja za proizvodnju i promet sredstava za ishranu bilja.

Ako sredstva za ishranu bilja sadrže i sredstva za zaštitu bilja, na promet i primjenu sredstava za ishranu bilja primjenjuju se i propisi kojima se uređuju sredstva za zaštitu bilja.

Ako sredstva za ishranu bilja sadrže i opasne materije, na promet i primjenu sredstava za ishranu bilja primjenjuju se i propisi kojima se uređuju opasne materije.

Član 2

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) sredstva za ishranu bilja su đubriva, biostimulatori, oplemenjivači zemljišta i supstrati;
- 2) đubrivo je hemijsko jedinjenje mineralnog i organskog porijekla i mješavine tih jedinjenja, bez obzira na agregatno stanje, kao i neki mikroorganizmi, koje se koristi za direktnu ili indirektnu ishranu bilja i poboljšanje plodnosti zemljišta;
- 3) mineralno (neorgansko) đubrivo je đubrivo u kojem se hranjivi elementi nalaze u obliku neorganskih soli dobijenih ekstrakcijom, industrijskim postupcima koji mogu biti fizički ili hemijski;
- 4) organsko đubrivo je đubrivo koje sadrži hranjive elemente u obliku organske materije biljnog ili životinjskog porijekla, dobijeno preradom ili sintezom organskih jedinjenja;
- 5) supstrat je proizvod koji služi kao podloga za ukorijenjavanje biljaka, a može biti organskog (treset, kompost i sl.) ili mineralnog (aktivna zemlja, zeolit, tuf, perlit, grodan i sl.) porijekla;
- 6) oplemenjivač zemljišta je materija koja se dodaje u zemljište radi poboljšanja fizičkih ili hemijskih svojstava ili biološke aktivnosti zemljišta;
- 7) biostimulatori su supstance sintetičkog ili prirodnog porijekla (hormoni, vitamini, aminokiseline, humusne kiseline i sl.), koje stimulativno djeluju na fiziološko biohemijske procese u biljkama;
- 8) biljna hraniva su hemijski elementi neophodni za normalan rast i razvoj biljaka;
- 9) primarna hraniva su azot, fosfor i kalijum;
- 10) sekundarna hraniva su kalcijum, magnezijum, natrijum i sumpor;
- 11) mikrohraniva su gvožđe, bor, cink, kobalt, bakar, mangan, molibden, i selen;
- 12) prosto (jednokomponentno) đubrivo je đubrivo koje sadrži samo jedno od primarnih hraniva;
- 13) složeno (višekomponentno) đubrivo je đubrivo koje sadrži najmanje dva primarna hraniva, dobijena hemijskim postupkom ili miješanjem ili kombinacijom oba načina;
- 14) kompleksno đubrivo je složeno đubrivo dobijeno hemijskom reakcijom, rastvaranjem ili granulacijom - u čvrstom stanju i koje sadrži najmanje dva primarna hraniva;
- 15) miješano đubrivo je đubrivo koje se dobija suvim miješanjem nekoliko đubriva, bez hemijske reakcije;
- 16) folijarno đubrivo je đubrivo namijenjeno prihrani biljaka preko lista;
- 17) tečno đubrivo je đubrivo u suspenziji ili rastvoru;
- 18) rastvoreno đubrivo je tečno đubrivo koje ne sadrži čvrste čestice;
- 19) suspenzija đubriva je đubrivo od dvije faze, u kome se čvrste čestice održavaju u suspenziji u tečnoj fazi;
- 20) tolerancija je dozvoljeno odstupanje sadržaja hraniva;
- 21) pakovanje je ambalaža koja se koristi za držanje, čuvanje i distribuciju sredstava za ishranu bilja;
- 22) rasuto (rinfuzno) sredstvo za ishranu bilja je sredstvo za ishranu bilja koje nije pakovano;
- 23) karakteristike sredstava za ishranu bilja su karakteristike utvrđene tehničkim propisima i standardima;
- 24) šarža (serija, partija) sredstava za ishranu bilja u proizvodnji je količina koja je proizvedena istim tehnološkim postupkom, pod istim uslovima, istih karakteristika;
- 25) šarža (serija, partija) sredstava za ishranu bilja u prometu je količina za koju je proizvođač u vrijeme otpremanja utvrdio iste karakteristike;
- 26) šarža (serija, partija) sredstava za ishranu bilja pri uvozu je količina koja je uvezena istim prevoznim sredstvom, istih karakteristika i porijekla.
- 27) primjena je unošenje sredstava za ishranu bilja u zemljište ili direktno na biljke.

II. TIPOVI SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA

Član 3

Sredstva za ishranu bilja mogu se proizvoditi, stavljati u promet i primjenjivati u Crnoj Gori, ako su klasifikovana u određene tipove sredstva za ishranu bilja i upisana u Registar sredstava za ishranu bilja (u daljem tekstu: Registar).

Postupak i dokumenta za klasifikaciju i način označavanja sredstava za ishranu bilja po tipovima iz stava 1 ovog člana propisuje ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 4

Tipovi đubriva su:

- 1) mineralna (neorganska) đubriva;
- 1) organska đubriva;
- 2) mikrobiološka đubriva.

Đubriva mogu biti:

- 1) prosta (jednokomponentna) i
- 2) složena (višekomponentna), koja mogu biti kompleksna i miješana:
 - u zavisnosti od agregatnog stanja: čvrsta i tečna;
 - u zavisnosti od načina primjene i folijarna.

Posebni tipovi mineralnih đubriva su naročito:

- mineralna đubriva na bazi primarnih hraniva (azot, fosfor i kalijum);
- mineralna đubriva na bazi sekundarnih hraniva (kalcijum, magnezijum, natrijum i sumpor);
- mineralna đubriva na bazi mikro hraniva (gvožđe, bor, cink, kobalt, bakar, mangan, molibden, i selen);
- amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota.

Organska đubriva su đubriva koja sadrže minimum 50% organske materije i najmanje 1% azota, 1% fosfora i 1% kalijuma.

Mikrobiološka đubriva su đubriva koja sadrže određene korisne mikroorganizme.

Tipove đubriva iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana bliže propisuje Ministarstvo.

Član 5

Amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota iz člana 4 stav 3 alineja 4 ovog zakona su mineralna đubriva, koja sadrže najmanje 28% azota u obliku amonijum-nitrata.

Amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota moraju biti u originalnom pakovanju.

Amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota moraju, pored uslova za promet propisanih ovim zakonom, ispunjavati i posebne tehničke i hemijske uslove u pogledu sadržaja teških metala i drugih materija.

Amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota mogu sadržavati i neorganske i inertne materije.

Sirovine koje se koriste u proizvodnji đubriva iz stava 1 ovog člana ne smiju povećati osjetljivost na toplotu ili detonaciju.

Prevoz amonijum-nitratnih đubriva visoke koncentracije azota vrši se u skladu sa propisima koji uređuju prevoz opasnih materija.

Član 6

Proizvođač amonijum-nitratnih đubriva visoke koncentracije azota koja se stavljaju u promet, radi kontrole i mogućnosti praćenja amonijum-nitratnih đubriva visoke koncentracije azota u prometu, dužan je da vodi evidenciju koja sadrži: naziv, sjedište proizvođača i ime odgovornog lica u sjedištu u kojem se proizvode đubriva ili njihove osnovne komponente.

Evidencija iz stava 1 ovog člana vodi se dok se amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota nalaze u prometu, kao i dvije godine nakon što proizvođač prestane da stavlja u promet amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota.

Način vođenja evidencije propisuje Ministarstvo.

Član 7

Prije stavljanja u promet amonijum - nitratnih đubriva sa visokim sadržajem azota, proizvođač mora imati dokaz o izvršenom ispitivanju otpornosti na detonaciju.

Uslove za amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota u pogledu karakteristika, graničnih vrijednosti, kao i metode za provjeru usklađenosti sa graničnim vrijednostima, otpornosti na detonacije, način skladištenja i rukovanja propisuje Ministarstvo.

Član 8

Ukoliko se naučnim i tehničkim saznanjima utvrdi da sredstvo za ishranu bilja predstavlja rizik za zdravlje ljudi, životinja, bilja i životnu sredinu, iako zadovoljava uslove propisane ovim zakonom, organ uprave nadležan za poslove sredstava za ishranu bilja (u daljem tekstu: organ uprave) može:

- 1) privremeno ili trajno zabraniti proizvodnju i stavljanje u promet, ili
- 2) utvrditi posebne uslove za proizvodnju, stavljanje u promet i primjenu tog sredstva za ishranu bilja.

Način donošenja i sprovođenja mjera iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za poslove zaštite životne sredine i ministarstvom nadležnim za poslove zdravlja.

III. PROIZVODNJA SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA

Član 9

Sredstva za ishranu bilja može proizvoditi privredno društvo ili preduzetnik (u daljem tekstu: proizvođač), koji je upisan u Registar proizvođača sredstava za ishranu bilja (u daljem tekstu: Registar proizvođača).

U Registar proizvođača može se upisati proizvođač, ako:

- ispunjava uslove u pogledu kadra i opreme;
- posjeduje saglasnost o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Bliže uslove u pogledu kadra i opreme, kao i sadržaj i način vođenja Registra proizvođača iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Ispunjenost uslova za upis u Registar proizvođača utvrđuje organ uprave.

Registar proizvođača vodi organ uprave.

Po žalbi na rješenje o ispunjenosti uslova iz stava 4 ovog člana, kao i na druge pojedinačne upravne akte koje, u skladu sa ovim zakonom, donosi organ uprave, odlučuje Ministarstvo.

Podaci iz Registra proizvođača su javni.

Proizvođač je dužan da izvrši kontrolu proizvodnje svake šarže sredstava za ishranu bilja, radi provjere karakteristika, prije stavljanja u promet.

O izvršenoj kontroli proizvodnje iz stava 8 ovog člana proizvođač vodi knjigu evidencije.

Knjiga evidencije iz stava 9 ovog člana mora se voditi dok se sredstvo za ishranu bilja nalazi u prometu, kao i za period od dvije godine po prestanku proizvodnje.

Proizvođač je dužan da organu uprave dostavlja podatke o proizvodnji sredstava za ishranu bilja svakih šest mjeseci.

Bliži sadržaj i način vođenja knjige evidencije iz stava 9 ovog člana i način dostavljanja podataka iz stava 11 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 10

Proizvođačem, u smislu ovog zakona, smatra se i privredno društvo ili preduzetnik koji vrši pakovanje ili prepakivanje, kao i doradu kojom mijenja karakteristike sredstava za ishranu bilja (u daljem tekstu: dorađivač), koji ispunjava uslove iz člana 9 ovog zakona.

Pakovanje, prepakivanje i doradu sredstava za ishranu bilja može vršiti privredno društvo ili preduzetnik samo uz saglasnost proizvođača sredstava za ishranu bilja.

IV. KARAKTERISTIKE, OZNAČAVANJE I PROMET SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA

Član 11

Sredstva za ishranu bilja moraju imati određeni najmanji sadržaj hraniva, kao i odgovarajuća hemijska, fizička, fiziološka i druga svojstva.

Sredstva za ishranu bilja mogu biti u prometu, ako ispunjavaju uslove iz stava 1 ovog člana, ako su označena na propisani način i pravilnom upotrebom ne ugrožavaju zdravlje ljudi, životinja, bilja i životnu sredinu.

Mineralna đubriva koja ispunjavaju uslove za promet na području Evropske Unije označavaju se oznakom "EC FERTILISER".

Karakteristike i druge uslove za proizvodnju sredstava za ishranu bilja propisuje Ministarstvo.

Član 12

Sredstva za ishranu bilja moraju biti deklarirana.

Deklaraciju iz stava 1 ovog člana izdaje proizvođač.

Sredstva za ishranu bilja moraju odgovarati karakteristikama navedenim u deklaraciji.

Deklaracija naročito sadrži sljedeće podatke:

- naziv i sjedište proizvođača, odnosno uvoznika;
- trgovačko ime sredstva za ishranu bilja;
- naziv "EC FERTILISER", ispisan velikim štampanim slovima, ako mineralno đubrivo ispunjava propisane uslove;
- naziv i tip sredstva za ishranu bilja;

- naziv, tip i sadržaj hraniva;
- naziv i sadržaj drugih materija koje sredstvo za ishranu bilja sadrži;
- neto težinu, odnosno zapreminu sredstava za ishranu bilja;
- uputstvo o načinu rukovanja i skladištenja sredstava za ishranu bilja;
- uputstvo o uslovima za upotrebu sredstava za ishranu bilja.

Sredstva za ishranu bilja koja se stavljaju u promet u originalnom pakovanju moraju na vidnom mjestu imati deklaraciju utisnutu na ambalaži ili neodvojivo pričvršćenu. Ukoliko je pakovanje zatvoreno plombom, na pakovanju mora biti unijet naziv i oznaka proizvođača koji je izvršio pakovanje.

Deklaracija mora pratiti sredstva za ishranu bilja koja se nalaze u prometu u rasutom stanju (rinfuza).

Ambalaža, odnosno plomba moraju biti tako napravljeni da prilikom otvaranja na njoj nastanu vidljive, nepopravljive promjene.

Deklaracija mora biti napisana jasno, čitljivo na jeziku u službenoj upotrebi u Crnoj Gori i na način kojim se onemogućava njeno brisanje ili odstranjivanje.

Deklaracija mora biti odvojena od bilo kojih drugih podataka na pakovanjima.

Tečna đubriva mogu biti stavljena u promet, ako je proizvođač obezbijedio uputstvo za upotrebu, skladištenje i opasnostima prilikom primjene i skladištenja.

Proizvođač, distributer sredstava za ishranu bilja na veliko i malo i uvoznik sredstava za ishranu bilja odgovoran je za štetu koja nastane zbog pogrešne, netačne ili nepotpune deklaracije.

Blži sadržaj deklaracije, način označavanja i pakovanja sredstava za ishranu bilja u prometu propisuje Ministarstvo.

Član 13

Ispitivanje sredstava za ishranu bilja i sirovina za njihovu proizvodnju, radi utvrđivanja hemijskih i fizičkih osobina i bioloških vrijednosti, mogu obavljati akreditovane laboratorije, odnosno ovlašćene ustanove koje imaju akreditovanu laboratoriju.

Ispitivanje radi produženja roka upotrebe sredstava za ishranu bilja vrši akreditovana laboratorija.

Metode ispitivanja i uzorkovanje za utvrđivanje karakteristika sredstava za ishranu bilja iz stava 1 ovog člana, kao i dozvoljena odstupanja propisuje Ministarstvo.

Član 14

Sredstva za ishranu bilja koja se proizvode ili uvoze u Crnu Goru, mogu se stavljati u promet samo ako imaju odobrenje iz člana 19 ovog zakona i ako su upisana u Registar sredstava za ishranu bilja (u daljem tekstu: Registar).

Upis u Registar vrši se na osnovu zahtjeva.

Uz zahtjev, proizvođač, odnosno uvoznik dostavlja deklaraciju i uputstvo za upotrebu sredstva za ishranu bilja na jeziku u službenoj upotrebi u Crnoj Gori.

Ispunjenost uslova za upis u Registar utvrđuje rješenjem organ uprave.

Registar vodi organ uprave.

Podaci iz Registra su javni.

Sredstva za ishranu bilja upisana u registar upisuju se na Listu sredstava za ishranu bilja koja se objavljuje u "Službenom listu Crne Gore".

Blže uslove za upis u Registar, sadržaj i način vođenja Registra, sadržaj zahtjeva i Liste sredstava za ishranu bilja propisuje Ministarstvo.

Član 15

U Registar iz člana 14 ovog zakona ne upisuju se:

- 1) sredstva za ishranu bilja koja su namijenjena izvozu;
- 2) sredstva za ishranu bilja koja se proizvode prema zahtjevu inostranog kupca;
- 3) sredstva za ishranu bilja koja se koriste u naučno-istraživačke svrhe;
- 4) sredstva za ishranu bilja (probna proizvodnja ili ostatak od izvoza), koja se u određenoj količini i na određeno vrijeme stavljaju u promet na tržište Crne Gore.

Sredstva za ishranu bilja iz stava 1 tačka 4 ovog člana mogu se staviti u promet na osnovu odobrenja organa uprave.

Za sredstva za ishranu bilja iz stava 1 tačka 4 ovog člana proizvođač, odnosno uvoznik dužan je da organu uprave dostavi zahtjev sa potrebnom dokumentacijom za dobijanje odobrenja.

Sredstva za ishranu bilja iz stava 1 tačka 4 ovog člana moraju ispunjavati uslove iz člana 11 st. 1 i 2 ovog zakona i moraju na ambalaži imati odštampanu (utisnutu) oznaku "Proizvedeno prema proizvođačkoj specifikaciji" i ispunjavati uslove navedene u proizvođačkoj specifikaciji.

Sadržinu zahtjeva i potrebnu dokumentaciju iz stava 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 16

Ustanove koje su registrovane za obavljanje naučno-istraživačke djelatnosti mogu, radi naučnih istraživanja i

ispitivanja novih sredstava za ishranu bilja, na osnovu odobrenja organa uprave, uvoziti i upotrebljavati uzorke sredstava za ishranu bilja, koja ne ispunjavaju propisane uslove.

Uz zahtjev za dobijanje odobrenja iz stava 1 ovog člana prilažu se podaci o:

- nazivu i sjedištu ustanove;
- vrsti i količini sredstava za ishranu bilja koja se namjeravaju upotrijebiti;
- svrhu istraživanja;
- području istraživanja;
- načinu i vremenu istraživanja;
- licenca.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje organ uprave.

Bliže uslove i sadržaj zahtjeva za izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Evidenciju o izdatim odobrenjima iz stava 2 ovog člana vodi organ uprave.

Član 17

Proizvođač, odnosno uvoznik sredstava za ishranu bilja dužan je da vodi knjigu evidencije o prometu sredstava za ishranu bilja.

Proizvođač, odnosno uvoznik sredstava za ishranu bilja dužan je, do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu, dostaviti organu uprave podatke o prometu sredstava za ishranu bilja.

Knjiga evidencije iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- 1) naziv i sjedište proizvođača, odnosno uvoznika sredstava za ishranu bilja;
- 2) broj rješenja o upisu u Registar proizvođača, odnosno uvoznika sredstava za ishranu bilja;
- 3) tip i količinu sredstava za ishranu bilja stavljenih u promet;
- 4) način stavljanja u promet (uvoz, izvoz, promet na veliko i malo, zalihe).

Obrazac i način vođenja knjige evidencije iz stava 1 ovog člana, kao i način dostavljanja podataka iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 18

Sredstva za ishranu bilja koriste se u skladu sa načelima dobre poljoprivredne prakse, što podrazumijeva primjenu određenog tipa sredstva za ishranu bilja u skladu sa: potrebama biljaka, svojstvima zemljišta, klimatskim karakteristikama, uslovima sjetve i sadnje.

Praćenje primjene sredstava za ishranu bilja, u skladu sa načelima održivog razvoja, i davanje stručnih mišljenja i predloga u ovoj oblasti vrši Komisija za praćenje primjene sredstava za ishranu bilja koju imenuje Ministarstvo.

Članovi komisije iz stava 2 ovog člana imenuju se iz redova naučnika i stručnjaka iz oblasti ishrane bilja, agrohemije, pedologije i dr.

Načela dobre poljoprivredne prakse, detaljna uputstva za primjenu sredstava za ishranu bilja u skladu sa stavom 1 ovog člana, programe akcija i mjera za ugrožene zone propisuje Ministarstvo.

Sredstva za ishranu bilja i sirovine kojima je istekao rok upotrebe moraju se evidentirati i uništiti na propisan način.

Uništavanje sredstava za ishranu bilja i sirovina vrši se i u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita životne sredine.

Način uništavanja sredstava za ishranu bilja i sirovina propisuje Ministarstvo.

Član 19

Prije stavljanja u promet sredstava za ishranu bilja u Crnoj Gori, proizvođač je dužan da pribavi odobrenje za stavljanje u promet sredstava za ishranu bilja od organa uprave.

Uz zahtjev za dobijanje odobrenja iz stava 1 ovog člana proizvođač dostavlja podatke o:

- proizvođaču (naziv, sjedište, ime, adresa, jedinstveni matični broj, poreski broj i šifra djelatnosti);
- odgovornom licu (ime i prezime, adresa, JMB, i školska sprema);
- o tipu i nazivu sredstva za ishranu bilja koje se stavlja u promet i dokumentaciju o:
- registraciji sredstva za ishranu bilja od nadležnog organa države u kojoj je sredstvo proizvedeno;
- karakteristikama sredstva za ishranu bilja po propisanoj metodologiji, od akreditovane laboratorije u skladu sa članom 13 ovog zakona;
- deklaraciju i uputstvo za upotrebu, čiji je sadržaj propisan i štampan na jeziku koji je u službenoj upotrebi u Crnoj Gori.

Prilikom podnošenja zahtjeva za dobijanje odobrenja za stavljanje u promet sredstava za ishranu bilja plaća se naknada u visini stvarnih troškova izdavanja odobrenja i koju propisuje Ministarstvo.

Član 20

Ispunjenost uslova iz člana 19 ovog zakona utvrđuje organ uprave i izdaje odobrenje za stavljanje u promet.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana se izdaje na period od 10 godina.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, u zavisnosti od karakteristika pojedinih sredstava za ishranu bilja, organ uprave može odrediti kraći rok važenja odobrenja.

Po isteku važenja odobrenja za stavljanje u promet, sredstva za ishranu bilja podliježu ponovnom ispitivanju radi obnove odobrenja.

Ako je za određeno sredstvo za ishranu bilja prestalo da važi odobrenje za stavljanje u promet, a neutrošenim količinama nije istekao rok upotrebe označen na deklaraciji, te količine mogu se stavljati u promet još šest mjeseci od dana isteka odobrenja.

Član 21

Promet sredstava za ishranu bilja na veliko može obavljati privredno društvo ili preduzetnik (u daljem tekstu: distributer), upisan u Registar distributera sredstava za ishranu bilja na veliko (u daljem tekstu: Registar distributera), ako:

- ima u stalnom radnom odnosu zaposleno lice sa najmanje završenim IV stepenom srednje poljoprivredne škole ili sa srednjom školskom spremom hemijskog smjera, koje je odgovorno za poslove nabavke, prometa, smještaja i izdavanja sredstava za ishranu bilja;

- ima skladište odgovarajućeg kapaciteta za smještaj sredstava za ishranu bilja, u vlasništvu ili zakupu;

- ne mijenja sastav sredstava za ishranu bilja.

Registar distributera vodi organ uprave.

Upis u Registar distributera se vrši na osnovu zahtjeva.

Ispunjenost uslova za upis u Registar distributera utvrđuje organ uprave.

Podaci iz registra distributera su javni.

Uslove koje moraju ispunjavati skladišta, kao i uslove skladištenja, čuvanja i rukovanja sredstvima za ishranu bilja u cilju očuvanja karakteristika, sadržaj, oblik i način vođenja Registra distributera i način podnošenja zahtjeva za upis u Registar distributera propisuje Ministarstvo.

Član 22

Prometom sredstava za ishranu bilja na malo, može da se bavi privredno društvo i preduzetnik koji je upisan u Registar distributera sredstava za ishranu bilja na malo (u daljem tekstu: Registar distributera na malo), ako:

- ima u stalnom radnom odnosu zaposleno lice sa najmanje završenim IV stepenom srednje poljoprivredne škole ili sa srednjom školskom spremom hemijskog smjera, koje je odgovorno za poslove nabavke, smještaja i izdavanja sredstava za ishranu bilja;

- na prodajnom mjestu ima posebno odvojen dio sa nadstrešnicom sa paletama ili prostoriju za smještaj velikih pakovanja sredstava za ishranu bilja (preko 5 kg, odnosno litara), koji obezbjeđuju održavanje karakteristika i pravilno i bezbjedno rukovanje;

- na prodajnom mjestu ima posebno odvojen dio ili prostoriju za prodaju malih pakovanja sredstava za ishranu bilja (do 5 kg, odnosno litara).

Promet malih pakovanja sredstava za ishranu bilja (supstrata, zemlje za cvijeće i drugih sredstava za ishranu ukrasnog bilja, pakovanja do 5 kg, odnosno litara), može da vrši privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik u prodajnim objektima, odnosno cvjećarama i drugim objektima koji su upisani u evidenciju kod Organa uprave i koje ima zaposleno odgovorno lice za nabavku, smještaj i izdavanje sredstava za ishranu bilja i ima završen IV nivo, (podnivo IV1) nacionalnog okvira kvalifikacije iz sektora poljoprivrede ili drugog sektora.

Registar distributera na malo vodi organ uprave.

Upis u Registar distributera na malo vrši se na osnovu zahtjeva.

Ispunjenost uslova za upis u Registar distributera na malo utvrđuje organ uprave.

Podaci iz registra distributera na malo su javni.

Uslove koje moraju da ispunjavaju prodajna mjesta za promet sredstava za ishranu bilja na malo, uslove čuvanja i rukovanja sredstvima za ishranu bilja, sadržaj, način podnošenja zahtjeva za upis u Registar distributera na malo i oblik i način vođenja Registra distributera na malo propisuje Ministarstvo.

Član 23

Promet sredstava za ishranu bilja u rasutom stanju, osim amonijum - nitrata sa visokom koncentracijom azota, može se vršiti samo između proizvođača sredstva za ishranu bilja i primarnog poljoprivrednog proizvođača kao krajnjeg korisnika, uz odobrenje organa uprave.

V. UVOZ SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA

Član 24

Sredstva za ishranu bilja, registrovana u Crnoj Gori, može uvoziti privredno društvo, odnosno preduzetnik, upisan u Registar uvoznika.

Privredno društvo, odnosno preduzetnik može se upisati u Registar uvoznika ako ima obezbijeđeno carinsko skladište odgovarajućeg kapaciteta, u svojini ili zakupu.

Lice iz stava 1 ovog člana, koje nije istovremeno i distributer, odnosno distributer na malo, dužno je da uvezena sredstva za ishranu bilja, koja su registrovana u Crnoj Gori, isporučuje isključivo licima upisanim u Registar distributera.

Upis u Registar uvoznika se vrši na osnovu zahtjeva.

Registar uvoznika vodi organ uprave.

Podaci iz Registra uvoznika su javni.

Ako je lice iz stava 1 ovog člana istovremeno i distributer, odnosno distributer na malo, mora ispunjavati i uslove iz čl. 21 i 22 ovog zakona.

Sadržaj, oblik i način vođenja Registra uvoznika, kao i sadržaj i način podnošenja zahtjeva za upis u Registar uvoznika propisuje Ministarstvo.

Član 25

Prije prvog stavljanja u promet sredstava za ishranu bilja u Crnoj Gori, uvoznik, odnosno distributer je dužan da pribavi odobrenje za stavljanje u promet, od organa uprave.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana organ uprave izdaje u skladu sa čl. 19 i 20 ovog zakona.

Član 26

Uvoz sirovina za proizvodnju sredstava za ishranu bilja može se vršiti samo za potrebe proizvodnje sredstava za ishranu bilja koja su upisana u Registar i za potrebe iz člana 15 stav 1 alineja 2.

Uvoz sirovina za proizvodnju sredstava za ishranu bilja vrši se samo za potrebe proizvođača koji su upisani u Registar proizvođača.

Član 27

Uzorkovanje i kontrolu karakteristika nije potrebno vršiti za sirovine: amonijak, sumpornu kiselinu, fosfornu kiselinu i sirove fosfate.

Član 28

Uvoz sredstava za ishranu bilja i sirovina može se obavljati samo preko graničnih prelaza na kojima je uspostavljen carinski i fitosanitarni inspeksijski nadzor.

Carinski postupak ne može otpočeti prije nego što se obavi fitosanitarni pregled, osim tranzitnog postupka i postupka carinskog skladištenja.

Ako pošiljka sredstava za ishranu bilja ili sirovina (u daljem tekstu: pošiljka) pristigne na granični prelaz na kojem nije organizovana fitosanitarna inspekcija, organi carinske službe uputiće pošiljku na najbliži granični prelaz na kojem je organizovana fitosanitarna inspekcija.

Član 29

Uvoznici su dužni da organu uprave - fitosanitarnom inspektor, u propisanom roku, podnesu prijavu o prispjeću pošiljke na granični prelaz.

Pošiljke po prispjeću na granični prelaz podliježu fitosanitarnom pregledu radi provjere dokumentacije, identifikacije i vizuelnom pregledu u cilju provjere karakteristika sredstava za ishranu bilja.

Član 30

U postupku fitosanitarnog pregleda pri uvozu pošiljke fitosanitarni inspektor uzima uzorak pošiljke kada postoji sumnja da pošiljka ne odgovara propisanim karakteristikama.

Ukoliko uzorkovanje nije moguće izvršiti na propisani način na graničnom prelazu, pošiljka se upućuje do mjesta carinjenja pod carinskim nadzorom, gdje će se izvršiti uzorkovanje.

Uzete uzorke, o trošku uvoznika, upućuje akreditovanoj laboratoriji radi provjere tipa sredstva za ishranu bilja i deklarisanog sadržaja hranljivih elemenata.

Organi carinske službe ne mogu cariniti niti upućivati na carinjenje u druge carinarnice pošiljke dok se ne izvrši fitosanitarni pregled.

Način pregleda, uzimanja uzoraka i metode uzorkovanja, veličinu uzorka iz st. 1, 3 i 4 ovog člana i postupak iz člana 29 stav 1 ovog zakona propisuje Ministarstvo.

Član 31

Organ uprave ustanovljava bazu podataka o sredstvima za ishranu bilja radi ažuriranja podataka, analize, planiranja i praćenja efekata preduzetih mjera u skladu sa ovim zakonom.

U bazu podataka unose se podaci o proizvodnji, prometu na veliko i malo, uvozu, tipovima đubriva i dr.

Podaci iz baze podataka mogu se koristiti, na osnovu zahtjeva, u naučno-istraživačke svrhe i izradu studija na osnovu odobrenja organa uprave.

Bliži sadržaj baze podataka i način vođenja baze podataka propisuje Ministarstvo.

Član 32

Radi praćenja proizvodnje, prometa, uvoza, karakteristika i primjene sredstava za ishranu bilja, organ uprave uspostavlja informacioni sistem.

Način uspostavljanja informacionog sistema propisuje Ministarstvo.

VI. INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 33

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ uprave preko fitosanitarnih inspektora, u skladu sa zakonom.

1. Ovlašćenja fitosanitarnog inspektora

Član 34

Fitosanitarni inspektor vrši inspekcijski nadzor, naročito u odnosu na:

- 1) ispunjenost uslova za upis u propisane registre;
- 2) vođenje propisanih evidencija;
- 3) ispunjenost uslova za proizvodnju, stavljanje u promet, promet i upotrebu sredstava za ishranu bilja;
- 4) označavanje i deklarisanje sredstava za ishranu bilja;
- 5) proizvodnju i promet sredstava za ishranu bilja i sirovina za njihovu proizvodnju.

2. Upravne mjere i radnje

Član 35

Pored upravnih mjera i radnji propisanih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, fitosanitarni inspektor, kada utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, obavezan je da preduzima i sledeće upravne mjere i radnje:

- 1) zabrani proizvodnju sredstava za ishranu bilja, ako proizvođač nije upisan ili je brisan iz Registra proizvođača;
- 2) zabrani stavljanje u promet sredstava za ishranu bilja koja se proizvode u Crnoj Gori ili se uvoze u Crnu Goru, ako nijesu upisana u Registar;
- 3) zabrani stavljanje u promet sredstava za ishranu bilja iz člana 15 stav 1 tačka 4 bez odobrenja organa uprave;
- 4) zabrani stavljanje u promet sredstava za ishranu bilja, ako proizvođač ili uvoznik, prije prvog stavljanja u promet, ne pribavi odobrenje organa uprave;
- 5) zabrani upotrebu oznake "EC FERTILISER", ako mineralno đubrivo ne ispunjava propisane uslove za tu oznaku;
- 6) zabrani promet sredstava za ishranu bilja, ako karakteristike ne odgovaraju deklaraciji;
- 7) zabrani privrednom društvu ili preduzetniku obavljanje djelatnosti, ako ne uskladi svoje poslovanje, odnosno ne otkloni nedostatke u pogledu uslova propisanih ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona;
- 8) zabrani uvoz i naredi vraćanje pošiljke pošiljaocu, ako rezultati ispitivanja nijesu u skladu sa propisanim i deklarisanim sadržajem;
- 9) oduzme i uništi sredstva za ishranu bilja koja se proizvode, stavljaju u promet, uvoze i primjenjuju suprotno ovom zakonu.

VII. KAZNENE ODREDBE

Član 36

Novčanom kaznom od 700 eura do 25.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) proizvede ili stavi u promet sredstvo za ishranu bilja koje nije klasifikovano kao sredstvo za ishranu bilja određenog tipa (član 3);
- 2) proizvodi, odnosno dorađuje sredstva za ishranu bilja, a ne ispunjava propisane uslove za njihovu proizvodnju (čl. 9 i 10);
- 3) stavi u promet sredstva za ishranu bilja koja ne ispunjavaju propisane uslove, nijesu označena na propisani način i pravilnom upotrebom ugrožavaju zdravlje ljudi, životinja, bilja i životne sredine (član 11 stav 2);
- 4) stavi u promet sredstva za ishranu bilja koja proizvodi ili uvozi u Crnu Goru, a prije stavljanja u promet nijesu bila upisana u Registar ili su brisana iz Registra (član 14 stav 1);
- 5) uvozi i upotrebljava uzorke sredstava za ishranu bilja u cilju naučnih istraživanja i ispitivanja bez odobrenja organa uprave (član 16 stav 1);
- 6) koristi sredstva za ishranu bilja suprotno načelima dobre poljoprivredne prakse (član 18 stav 1);
- 7) stavi u promet sredstva za ishranu bilja za koja nije pribavljeno odobrenje organa uprave prije stavljanja u promet

(član 19 stav 1 i član 25 stav 1);

8) stavlja u promet, a ne ispunjava propisane uslove (čl. 20 i 21);

9) obavlja promet na veliko sredstava za ishranu bilja, a nije upisan u Registar distributera (član 21 stav 1);

10) obavlja promet na malo sredstava za ishranu bilja, a nije upisan u Registar distributera na malo (član 22 stav 1);

11) obavlja promet sredstava za ishranu bilja u rasutom stanju, osim amonijum nitratnih đubriva sa visokom koncentracijom azota, bez odobrenja organa uprave (član 23);

12) uvozi sredstva za ishranu bilja, a ne ispunjava propisane uslove (član 24);

13) prije prvog stavljanja u promet u Crnoj Gori uvoznik ne pribavi odobrenje za stavljanje u promet sredstava za ishranu bilja od organa uprave (član 25);

14) uvozi sirovine za proizvodnju sredstava za ishranu bilja koja nijesu upisana u registar i nijesu za potrebe iz člana 15 stav 1 tačka 2 (član 26 stav 1);

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 100 eura do 3.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 300 eura do 8.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, pored novčane kazne, privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu i preduzetniku, može se izreći i zaštitna mjera zabrane vršenja djelatnosti u trajanju od jednog do šest mjeseci.

Član 37

Novčanom kaznom od 600 eura do 22.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) proizvođač amonijum-nitratnih đubriva visoke koncentracije azota ne vodi knjigu evidencije prometa ovih đubriva (član 6);

2) proizvođač amonijum-nitratnih đubriva sa visokim sadržajem azota, prije stavljanja u promet, ne obezbijedi dokaz o izvršenom ispitivanju otpornosti na detonaciju (član 7 stav 1);

3) proizvođač ne izvrši kontrolu proizvodnje svake šarže sredstva za ishranu bilja radi provjere karakteristika, prije stavljanja u promet, i ne vodi knjigu evidencije o kontroli te proizvodnje i organu uprave ne dostavi podatke o proizvodnji sredstava za ishranu bilja svakih šest mjeseci (član 9 st. 8, 9 i 11);

4) sredstva za ishranu bilja nijesu deklarirana (član 12 stav 1);

5) naziv "EC FERTILISER" nije ispisan velikim štampanim slovima, ako mineralno đubrivo ispunjava uslove za tu oznaku (član 12 stav 4 alineja 3);

6) deklaracija ne prati sredstva za ishranu bilja koja se nalaze u prometu u (rinfuzi) rasutom stanju (član 12 stav 6);

7) ambalaža, odnosno plomba nije tako napravljena da prilikom otvaranja na njoj nastanu vidljive, nepopravljive promjene (član 12 stav 7);

8) stavi u promet tečna đubriva za koja proizvođač nije obezbijedio uputstvo za upotrebu, skladištenje i opasnostima prilikom primjene i skladištenja (član 12 stav 10);

9) sredstva za ishranu bilja iz člana 15 stav 1 tačka 4 stavi u promet u ambalaži na kojoj nije odštampana (utisnuta) oznaka "Proizvedeno prema proizvođačkoj specifikaciji" i ne ispunjava uslove navedene u proizvođačkoj specifikaciji i bez odobrenja organa uprave (član 15 st. 2 i 4);

10) ne dostavlja podatke iz člana 17 stav 2 ovog zakona;

11) uništava sredstva za ishranu bilja i sirovina suprotno propisima koji se odnose na zaštitu životne sredine (član 18 st. 5 i 6);

12) sredstva za ishranu bilja kojima je prestalo da važi odobrenje za stavljanje u promet, a neutrošenim količinama nije istekao rok upotrebe označen na deklaraciji, stavi u promet duže od šest mjeseci od dana isteka odobrenja (član 20 stav 5);

13) skladišti sredstva za ishranu bilja u skladištima koja ne ispunjavaju propisane uslove (član 21 stav 1, član 22 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 50 eura do 2.500 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 200 eura do 7.000 eura.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 38

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata na osnovu ovlaštenja iz ovog zakona primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o zaštiti bilja ("Službeni list SRJ", br. 24/98 i 26/98), koji se odnose na sredstva za ishranu bilja (đubriva), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 39

Izuzetno od člana 13 stav 1 ovog zakona, ispitivanja sredstava za ishranu bilja obavljaće, do 1. januara 2009. godine, postojeće naučno-istraživačke ustanove u oblasti sredstava za ishranu bilja koje odredi Ministarstvo.

Član 40

Privredna društva i preduzetnici koji se bave proizvodnjom, prometom i uvozom sredstava za ishranu bilja dužni su da usklade poslovanje sa ovim zakonom u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 41

Sredstva za ishranu bilja koja su registrovana prema Zakonu o zaštiti bilja ("Službeni list SRJ", br. 24/98 i 26/98) upisaće se u Registar u skladu sa ovim zakonom.

Član 42

Stupanjem na snagu ovoga zakona prestaju da važe odredbe Zakona o zaštiti bilja ("Službeni list SRJ", br. 24/98 i 26/98), koje se odnose na sredstva za ishranu bilja (đubriva) i Zakon o vještačkim đubrivima ("Službeni list SRJ", br. 40/75, 45/75, 39/89, 49/91, 17/92, 27/94).

Član 43

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".